

Портрет и саморъчен подпис на Панайот Пипков. Фон: "10 училищни песни" от Панайот Пипков и Цоньо Калчев. София, 1903, с. 9 и 10.

> Panayot Pipkov's portrait and handwritten signature. Background: '10 Children's Songs' by Panayot Pipkov and Tsonyo Kalchev. Sofia, 1903, pp. 9 and 10.

Българската народна банка изказва благодарност на Държавна агенция "Архиви", дирекция "Регионален държавен архив – Монтана", отдел "Държавен архив – Ловеч" и на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" за предоставените изображения.

The Bulgarian National Bank gratefully acknowledged the Archives State Agency, the Regional State Archives Directorate of Montana, the State Archives Department of Lovech and the St. St. Cyril and Methodius National Library for provided images.

150 години от рождението на Панайот Пипков

Медна възпоменателна монета от серията "Български творци" Емисия на БНБ



150 Years since the Birth of Panayot Pipkov

Copper Commemorative Coin Bulgarian Artists Series BNB Issue



Панайот Христов Пипков (роден на 21 ноември 1871 г. в Пловдив в семейството на музикант – починал на 25 август 1942 г. в София) е сред пионерите на професионалната музика в България, един от малкото представители на първото поколение български композитори. Изявите му са разностранни – хорист, създател и ръководител на самодейни и професионални хорове и оркестри, учител по музика, актьор, музиковед, издател, автор на стихове и драми, публицист и общественик, баща на известния български композитор Любомир Пипков.

От ранна възраст учи цигулка, пее в хор, пише стихове. Участва като актьор в любителска театрална трупа в Пловдив (1887) и в София – в театрите "Основа" (1889), "Столична драматична трупа" (1890) и "Сълза и смях" (1892). Министерството на народното просвещение му отпуска стипендия да учи музика в Милано, Италия. След завръщането си последователно е диригент на музикалните дружества във Варна и Русе, учител по музика в Ловеч (1900–1905), където създава ученически църковен и училищен хор, и в Първа и Втора девическа гимназия и в Девическото педагогическо училище в София. През войните за национално обединение (1912–1918) е капелмайстор на военен оркестър. В София е диригент в "Свободен театър" (1918), първи диригент на хор "Георги Кирков" (1919), хормайстор в Народната опера (1920–1921), артист и музикант в Софийския драматичен театър (1923) и диригент на Градската духова музика към Столичната полиция и на първата духова музика на полицията. Пише драматични пиеси и публицистика, а когато е без работа, акордира пиана.

Почти всички произведения на Панайот Пипков са на фолклорна основа. Той е автор на оперетите за деца "Щурец и мравка", "Деца и птички" и др., на китки от народни песни и маршове за духов оркествр, на клавирни пиеси, хорови песни, пиеси за цигулка и театрална музика. Сред най-популярните му хорови песни са "Химн на Кирил и Методий", "Сладкопойна чучулига", "Когато бях овчарче" и "Де е България". Детските и училищните му песни са издадени в три сборника (1902, 1903, 1904 г.).

Улица и градският смесен хор в Ловеч, както и Плевенското национално училище по изкуствата носят неговото име.

Panayot Hristov Pipkov (born on 21 November 1871 in Plovdiv in a family of a clarinet player, died on 25 August 1942 in Sofia) is among the pioneers of the Bulgarian professional music, one of the few representatives of the first generation of Bulgarian composers. He was a versatile figure: a chorister, founder and conductor of amateur and professional choirs and orchestras, music teacher, actor, musicologist, publisher, author of poetry and plays, publicist and public figure, the father of the prominent Bulgarian composer Lyubomir Pipkov.

Since éarly age he studied violin, sang in a choir, wrote poetry. He was an actor at an amateur theatre company in Plovdiv (1887) and at the *Osnova* Theatre (1889), the Sofia Drama Company (1890) and the *Salza I Smiah* Theatre (1892) in Sofia. He was granted a scholarship by the Ministry of Education to study music in Milan, Italy. After he had returned to Bulgaria, Panayot Pipkov successively conducted the music societies in Varna and Ruse, taught music in Lovech (1900–1905), where he founded a students' church and school choir, at the First and Second Girls' High Schools and at the Pedagogic Girls' School in Sofia. During the wars for national unification (1912–1918) he was a bandmaster of a military orchestra. In Sofia, he was conductor at the Free Theatre (1918), the first conductor of the Georgi Kirkov Choir (1919), choir master at the Sofia Opera (1920–1921), actor and musician at the Sofia Drama Theatre (1923) and conductor of the City Wind Band and the first police wind band. He was also a playwright and journalist and when he had no work he tuned piano.

Most of Panayot Pipkov's works drew upon folklore. He composed the children's operettas *Shturets I Mravka* (Cricket and Ant) and *Detsa I Ptichki* (Children and Birds), folksong medleys and marches for wind orchestra, piano pieces, choral songs, pieces for violin and theatre music. Among his most popular choral songs are: Hymn of Sts. Cyril and Methodius, *Sladkopoina chuchuliga* (Sweet-singing Lark), *Kogato byah ovcharche* (When I was a shepherd) and *De e Bulgaria* (Where is Bulgaria). His children's and school songs were published in three collections (1902, 1903, 1904).

A street and the city mixed choir in Lovech, and the Pleven National School of Arts bear his name.